

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

KİLİS

SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ

AĞUSTOS 1997

ANKARA

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

KİLİS

SOSYO-EKONOMİK PROFİLİ

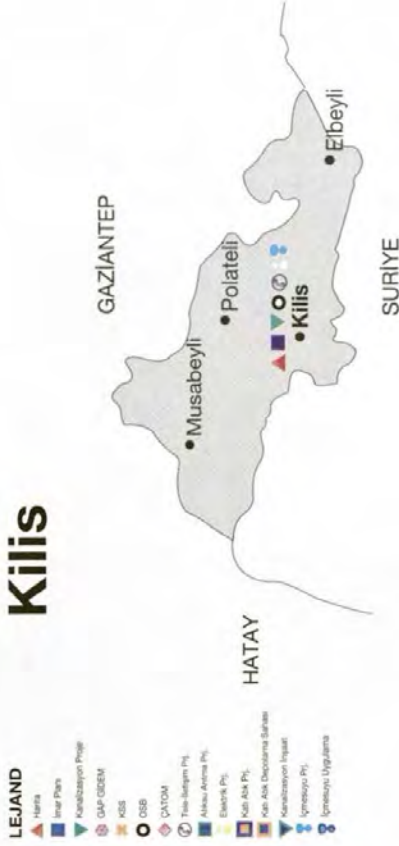
T.C. BAŞBAKANLIK GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI DOKÜMANTASYON BİRİMİ	
YER NO	16-B
DEMİRBAŞ NO	4935

AĞUSTOS 1997
ANKARA

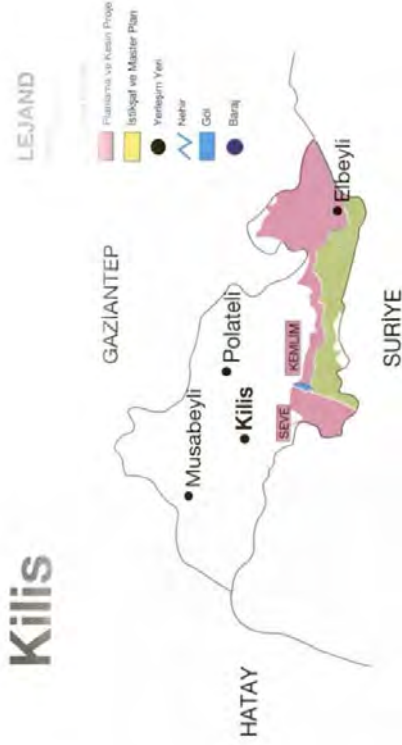
İÇİNDEKİLER

1. Ülke ve Bölgedeki Yeri	7
2. Fiziki Yapı - Çevresel Kaynaklar	7
2.1. Su ve Toprak Kaynakları Potansiyeli	8
2.2. Hidroelektrik Enerji Potansiyeli	11
2.3. İçme ve Kullanma Suyu	12
2.4. Taşkın Kurutma ve Islah Tesisleri	12
3. Demografik Yapı	13
4. İktisadi Faal Nüfus	13
5. Fiziksel Altyapı	15
5.1. Ulaşım Sistemleri	15
5.2. Kentsel Altyapı Durumu	16
5.3. Kırsal Altyapı Durumu	16
5.4. Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Siteleri	17
6. Sağlık Hizmetleri	17
7. Eğitim Altyapısı ve Eğitim Düzeyi	18
8. 1997 Yılı Yatırımları	18
9. GAP İdaresi Faaliyetleri	20

GAP İDARESİ FAALİYETLERİ

DSİ PROJELERİ

KİLİS

1. ÜLKE VE BÖLGE'DEKİ YERİ

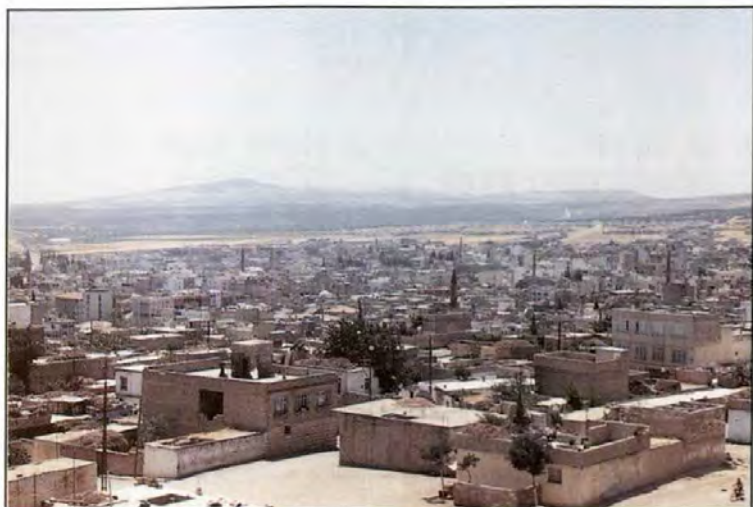
Kilis, 6 Haziran 1995 tarih ve 550 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile il olmuştur. Yüzölçümü 1 520 km² olup, toplam GAP alanının % 2'sini oluşturmaktadır.

Doğu, batı ve kuzeyden Gaziantep ili sınırları ile çevrelenen Kilis, güneyde Suriye ile komşudur.

2. FİZİKİ YAPI ÇEVRESEL KAYNAKLAR

DSİ XX. Bölge Müdürlüğü yayınlarında yer alan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (KHGM) etüd sonuçlarına göre Kilis İli topraklarının büyük bir bölümü (% 66'sı), tarıma elverişli araziden oluşmaktadır. Çayır ve mera alanlarının payı % 17, orman ve fundalık arazinin payı ise % 14'tür. GAP Bölgesi'nde toprakların % 45'i tarıma uygun, % 31'i çayır ve mera, % 20'si ise orman ve fundalık araziden oluşmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar sırasıyla % 37, % 28 ve % 30'dur.

2.1. Su ve Toprak Kaynakları Potansiyeli

Genel Bilgiler

Yüzölçümü	:	520 km ²
Rakım	:	650 m
Yıllık Ortalama Yağış	:	522 mm
Ortalama Akış Verimi	:	5.76 l/s/km ²
Ortalama Akış/Yağış Oranı	:	0.37

2.1.1. Su Kaynakları Potansiyeli

Yerüstü Suyu (İl çıkışı toplam)	:	
Ortalama Akım	:	225 hm ³ /yıl
• Balıksuyu	:	23 hm ³ /yıl
• Sinnep Deresi	:	18 hm ³ /yıl
• Afrin Çayı	:	129 hm ³ /yıl
• Sabunsuyu	:	55 hm ³ /yıl

Yeraltı Suyu (İldeki Top.Emniyetli Rez.) :	1 hm ³ /yıl
Toplam Su Potansiyeli :	226 hm ³ /yıl
Doğal Göl Yüzeyleri :	—
Baraj Rezervuar Yüzeyleri :	—
Gölet Rezervuar Yüzeyleri :	—
Akarsu Yüzeyleri :	
• Afrin Çayı :	75 ha
• Diğerleri :	100 ha
Toplam Su Yüzeyleri :	175 ha

2.1.2. Toprak Kaynakları Potansiyeli ve Arazi Kullanım Şekli

KHGM Etüt Sonuçları

- Tarıma Elverişli Arazi : 92 983 ha (% 66)
- Çayır-Mera : 24 052 ha (% 17)
- Orman-Fundalık : 19 942 ha (% 14)

Sulanabilir Arazi (a) : 72 573 ha

DSİ Etüt Sonuçları

- Etüt Edilen Arazi : 62 260 ha
- Sulamaya Elverişli Arazi (b) : 53 543 ha % 74 (b/a)
- Ekon. Olarak Sulanabilir Arazi (c) : 43 746 ha % 60 (c/a)

DSİ Sulamaları

Ön İnceleme (İstikşaf) ve Master Planı Tamamlanan	: 11 525 ha	(11 525 ha)	% 26.3
• Gaziantep Projesi	: 11 525 ha	(10 834 ha)	
Planlaması Tamamlanan	: 12 235 ha	(11 501 ha)	% 28
• Afrin Projesi	: 7 483 ha	(7 034 ha)	
• Musabeyli Projesi	: 2 783 ha	(2 616 ha)	
• Kemlin Projesi	: 1 969 ha	(1 851 ha)	
(Gölet ve Yerüstü Sulamaları)			
Kesin Projesi Tamamlanan	: 1 400 ha	(1 316 ha)	% 3.20
• Seve Projesi	: 1 400 ha	(1 316 ha)	
İnşaa Halinde Olan	: 18 377 ha	(17 274 ha)	% 42
• Kayacık Projesi	: 9 682 ha	(9 101 ha)	
• Doğupınar Projesi	: 8 000 ha	(7 520 ha)	
• Küçükşu İşleri Gölet ve Yerüstü Sul.	: 695 ha	(635 ha)	
1997 Yılı Yatırım Programında Olan Projeler	: 209 ha	(197 ha)	% 0.5
• Küçükşu İşleri Gölet ve Yerüstü Sul.	: 209 ha	(197 ha)	
İl Toplamı	: 43 756 ha	(41 122 ha)	% 100

Diğer Sulamalar

Topraksu Kooperatifleri Sulamaları (YAS)	: —		
KHGM (Gölet ve Yerüstü Sulamaları)	: 140 ha	(132 ha)	% 18
Halk Sulamaları	: 650 ha	(550 ha)	% 82
Diğer Sulamalar Toplamı	: 790 ha	(692 ha)	% 100
İl Genel Toplamı	: 44 536 ha	(41 804 ha)	

2.2. Enerji

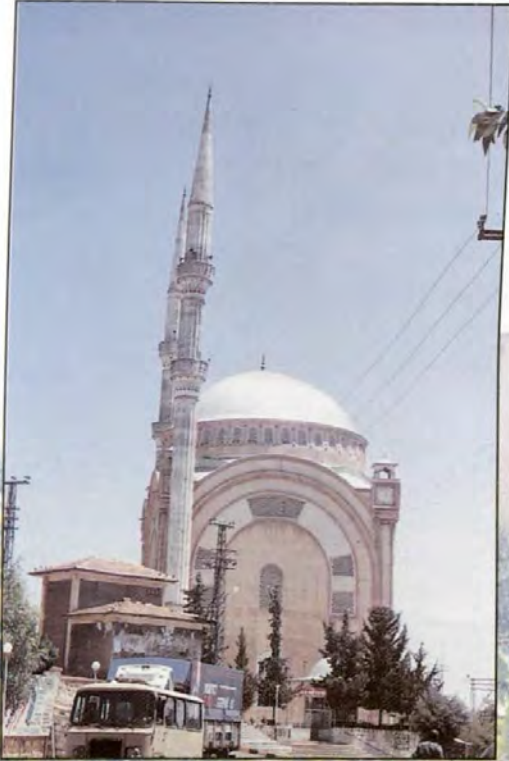
Hidroelektrik ve Termik Santral Tesisi bulunmamaktadır.

2.3. İçme ve Kullanma Suyu

Planlaması Tamamlanan	:	11.10 hm ³ /yıl
• Kilis İçmesuyu Projesi	:	11.10 hm ³ /yıl

2.4. Taşkın Kurutma ve Islah Tesisleri

Planlama ve Kesin Pr. Tamamlanan	:	—
İnşa Halinde Olan	:	—
İşletmede Olan	:	3 adet, 60 ha arazi, 4 adet mahalle
İl Toplamı	:	3 adet, 60 ha arazi, 4 adet mahalle.

3. DEMOGRAFİK YAPI

Kilis İli'nin nüfusu 1990 genel nüfus sayımına göre 130 198'dir. Toplam nüfusun 87 219'u il ve ilçe merkezlerinde, 42 979'u bucak ve köylerde yaşamaktadır. Buna göre nüfusun % 67'si kentlerde yaşamaktadır. Bu oran GAP Bölgesi'nde % 55.6, Türkiye genelinde ise % 59'dur.

GAP Bölgesi'nde kilometrekareye düşen insan sayısı 68 iken, bu sayı Kilis İli'nde 86'dır. Türkiye genelinde ise kilometrekareye 73 kişi düşmektedir.

Yıllık nüfus artış hızı binde 35.7'dir. GAP Bölgesi'nde bu oran binde 36.22, Türkiye genelinde ise binde 21.71'dir.

İlçe Adı	Nüfusu (1990)	Şehir Nüfusu	Köy Nüfusu	Yüzölçümü (km ²)	Nüfus Yoğunluğu
Merkez İlçe	101 806	84 077	17 729	596	171
Elbeyli	8 446	2 001	6 445	272	31
Musabeyli	14 364	668	13 696	398	36
Polateli	5 582	473	5 109	254	22
İl Toplamı	130 198	87 219	42 979	1 520	86
GAP	5 158 013	2 870 251	2 287 762	75 358	68
Türkiye	56 473 035	33 326 351	23 146 684	774 815	73

Kaynak : DIE, 1990 Genel Nüfus Sayımı İdari Bölünüş

Kilis İli'nde merkez ilçe de dahil 4 ilçe, 137 köy vardır. Toplam nüfusun yaklaşık % 33'ü köylerde yaşamaktadır. Bu oran GAP Bölgesi için % 44.4, Türkiye genelinde ise % 41'dir.

4. İKTİSADİ FAAL NÜFUS

Kilis İli'nde iktisaden faal olan nüfus 1990 yılı verilerine göre 47 852'dir.

İktisaden faal nüfusun % 32'sini kadın nüfusu oluşturmaktadır. GAP genelinde ise 1 779 014 olan iktisaden faal nüfusun % 37'si kadındır.

Kilis İli'nde iktisadi faaliyet kollarına göre 12 ve yukarı yaştaki faal nüfusun toplam faal nüfus içerisindeki oranı, 1990 yılı itibarıyla, aşağıdaki tabloda görülmektedir:

İktisadi Faaliyet Kolları	1985	1990
- Ziraat, Avcılık, Ormancılık ve Balıkçılık	31 923	66.7
- Madencilik	5	—
- İmalat Sanayi	3 664	7.7
- Elektrik, Gaz ve Su	52	0.1
- İnşaat	1 265	2.6
- Toptan ve Perakende Ticaret	3 111	6.5
- Ulaştırma-Haberleşme	1 146	2.4
- Mali Kurumlar, Sigorta vb.	286	0.6
- Toplum Hizmetleri	6 256	13.1
- İyi Tanımlanamamış Faaliyetler	144	0.3
TOPLAM	47 852	100.00

Kaynak: DIE, GAP II İstatistikleri 1950-1994

1996 yılı itibariyle Kilis İli'nde Tamamlanmış ancak faal olmayan faaliyette olan işletmeler; un, işletmeler ise, zeytinyağıdır. zeytinyağı, halı ipliği ve çividir.

5. FİZİKSEL ALTYAPI

5.1. Ulaşım Sistemleri

5.1.1. Karayolları

Kilis ili'nde Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hizmet ağına dahil olan toplam 147 km asfalt yol bulunmaktadır.

İl genelinde 816 km köy yolu bulunmaktadır.

5.1.2 Demiryolu

GAP Bölgesi'nde iki ana demiryolu hattı vardır. Birincisi Bölge'nin güney sınırı boyunca doğu-batı doğrultu-

sunda ilerleyerek Türkiye'yi Doğu Suriye ve Kuzeybatı Irak'a bağlar. Diğer hat ise Malatya'yı Diyarbakır'a ve Siirt'in Kurtalan İlçesi'ne bağlar. Bazı tali hatlar da dahil olmak üzere Bölge'deki toplam demiryolu uzunluğu 805 km'dir. Bölge içindeki bütün hizmetler tek hatlı demiryollarıyla görülmektedir.

Büyük kentlerden yalnızca Gaziantep, Diyarbakır ve Batman demiryolundan doğrudan yararlanabilmektedir. Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Adıyaman kentleri demiryolu hattından 10-50 km uzaktadır.

5.2. Kentsel Altyapı Durumu

Kilis İli'nde 4 ilçe merkezi ve 1996 yılı itibariyle 5 belediye teşkilatı vardır.

Beş belediyenin birinde imar planı bulunmakta olup, 3'ünde imar planı yoktur. İmar planı bulunmayan belediyeler Elbeyli, Musabeyli ve Polateli'dir. Yavuzlu Belediyesi'nin ise imar planı çalışmaları halen İller Bankası'nca yürütülmektedir.

Polateli'nin halihazır haritası İller Bankası'nca yaptırılmaktadır. Diğer belediyelerin halihazır haritası yoktur.

Kilis (Merkez) Kanalizasyon Projesi (şebeke-arıtma tesisi) 1997 Yılı Yatırım Programı'nda yer almaktadır.

Kilis İçmesuyu Projesi inşaatı 1997 yılında devam etmektedir.

5.3. Kırsal Altyapı Durumu

Kilis İli'nde 1990 nüfus sayımına göre nüfusun yaklaşık % 33'ü kırsal alanda yaşamaktadır.

1996 verilerine göre bütün köylerin telefon şebekesi tamamlanmıştır. İlde elektriksiz köy bulunmamaktadır.

Köy yollarının toplam uzunluğu 816 km'dir. Bu yolların 5 km'si (% 0.6) asfalt, 702 km'si (% 86) stabilize, 14 km'si (% 1.7). tesviye ve 67 km'si (% 8.2) ham yoldur. GAP genelinde bu oranlar sırasıyla % 6.7, % 52.2, % 28 ve % 12.9'dur. Türkiye genelinde ise % 11.3, % 48.9, % 23.1 ve % 16.7'dir.

5.4. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

Kilis Organize Sanayi Bölgesi 90 hektar büyüklüğünde olup, 1997 Yılı Yatırım Programı'nda devam eden projeler kapsamında yer almaktadır. Yer seçimi kesinleşmiş olup, kamu-laştırma ve plan-proje çalışmaları devam etmektedir.

1997 Yatırım Programı'nda yer alan Kilis (Merkez Yeni) KSS 300 işyeri kapasitelidir.

6. SAĞLIK HİZMETLERİ

Kilis ili'nde 1996 yılı itibariyle bir adet hastane bulunmaktadır. Yatak sayısı 190 olup, 10 00 kişiye düşen yatak 12.3'tür. Bu sayı GAP Bölgesi'nde 12.5, Türkiye genelinde 22.0'dır (Milli Savunma Bakanlığına ait hastaneler dahil değildir).

İl genelinde 9 sağlık ocağı, 27 sağlık evi, 1 verem savaş dispanserisi, 1 ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezi ve 1 sağlık meslek lisesi vardır.

7. EĞİTİM ALTYAPISI VE EĞİTİM DÜZEYİ

1996-1997 öğretim döneminde Kilis İli'nde 163 ilkokul, 20 ortaokul 1 YİBO, 8 ilköğretim okulu, 5 genel lise, 7 mesleki ve teknik lise.

Okul başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 95, ortaokulda 201, genel lisede 364, mesleki ve teknik lisede 198, YİBO'da 609, ilköğretim okulunda 375'dir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 35, ortaokulda 37, genel lisede 12, mesleki ve teknik lisede 9, YİBO'da 23, ilköğretim okulunda 27'dir.

8. 1997 YILI YATIRIMLARI

1997 Yılı Yatırım Programı çerçevesinde Kilis İline yaklaşık 736.8 milyar TL ödenek ayrılmıştır. Bu tahsis GAP'a 1997 yılı için ayrılan 77.5 trilyon TL tutarındaki toplam ödeneğin % 1'ine tekabül etmektedir.

Kilis İli'nde 1996 yılında 6 adet yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Bu teşvik belgesinde öngörülen yatırım tutarı 804 Milyar TL'dir. İstihdam ise 165 kişidir.

Kilis İli'ne 1997 yılında yapılan toplam yatırım tahsislerinde, sektörel bazda farklılıklar göze çarpmakla beraber, bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 6 düzeyinde reel artış gerçekleşmiştir.

1996 Yılı Yatırımlarının Kilis İlindeki Sektörel Dağılımı (Milyar TL)

Sektörler	Kilis	GAP	GAP İçindeki Oranı (%)
- Tarım	86.7	16 091.0	0.5
- Madencilik	—	4 175.5	—
- İmalat	—	342.2	—
- Enerji	206.0	31 379.1	0.7
- Ulaştırma-Haberleşme	237.0	7 911.0	3.0
- Turizm	1.6	60.0	2.7
- Konut	—	196.0	—
- Eğitim	80.0	5 558.0	1.4
- Sağlık	0.5	2 511.7	—
- D.K. Hizmetleri	124.3	9 311.4	1.3
TOPLAM (*)	736.8	77 535.9	1.0

(*) İl ve GAP toplamları; 1996 yılı Yatırım Programı'nda yer alan münferit proje tahsislerine, Yatırım Programı'nda "muhtelif" adı altında yer alan projelerin il bazında ayrıştınlmış tahsisleri, ilgili kuruluşlardan alınan bilgiler doğrultusunda, ilave edilerek bulunmuştur.

(**) Mahalli idare yatırımları dahil değildir.

**1996 ve 1997 Yılları Yatırım Tahsislerinin
Sektörel Dağılımı ve Artış Oranları**

1997 Yılı Sabit Fiyatlarıyla, Milyar TL

Önemli Sektörler	1996 (1)	Artış Oranı (2/1)	1997 (2)
- Tarım	47.5	182.5	86.7
- Ulaştırma-Haberleşme	408.3	(41.8)	237.7
- Eğitim	66.8	19.7	80.0
- D.K. Hizmetleri	114.9	8.1	124.3
- Diğer Sektörler	57.4	—	208.1
TOPLAM	694.9	6.0	736.8

9. GAP İDARESİ FAALİYETLERİ

GAP İdaresi, 1996 yılında Kilis İli'nin Yavuzlu ve Elbeyli belediyelerine kanalizasyon ve içmesuyu sorunlarının çözümü amacıyla aynı yardım yapmıştır.

1996

İşin Konusu

Yavuzlu	Kanalizasyon-İçmesuyu
Elbeyli	Kanalizasyon-İçmesuyu

1997

İşin Konusu

Merkez	Köprü
Polateli	Atıksu Foseptiği
Yavuzlu	İçmesuyu-Kanalizasyon

T.C.
BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

BAŞKANLIK

Uğur Mumcu'nun Sokağı No : 59
Gaziosmanpaşa 06700 ANKARA

Tel : (312) 445 02 15

Fax : (312) 437 67 77

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Urfa Tüneli Çıkış Ağı
P.K. 155, 63000 ŞANLIURFA

Tel : (414) 314 17 50

Fax : (414) 313 50 73

E-mail: gap-x@tr-net.net.tr • E-mail: gapu-x@tr-net.net.tr • Intenet: www.gap.gov.tr